

Magnificencjo Rektorze, Szanowna Pani Rektor, Szanowni Członkowie Rady Wydziału Farmaceutycznego, Szanowni Goście, a przede wszystkim Drogie Absolwentki, Drodzy Absolwenci!

Chciałbym zająć kilkanaście minut, aby podzielić się z Państwem moimi przemyśleniami o naszej Uczelni o naszym Wydziale, a także szerzej, o naszym Regionie i Ojczyźnie i o ludziach ją tworzących w kontekście Państwa studiów.

Większość z Państwa dzisiejszych absolwentów w tej Sali w 2013 roku uczestniczyła w **uroczystej immatrykulacji**. Stawaliście się wtedy studentami kierunku farmacja Wydziału Farmaceutycznego, Uniwersytetu Mikołaja Kopernika. Lata 2013-2019 to lata Państwa studiów na naszym bydgoskim Wydziale Farmaceutycznym. Państwo zdobywaliście wiedzę, nabywaliście umiejętności praktycznych. My jako nauczyciele akademickie staraliśmy się jak najlepiej tę wiedzę przekazać, jak najlepiej nauczyć praktycznych umiejętności. Równocześnie staraliśmy się zabiegać o **coraz lepszą pozycję Wydziału**, o jego coraz większy prestiż. Robiliśmy to poprzez doskonalenie jakości kształcenia, podnoszenie jakości badań naukowych, zwiększanie bazy dydaktycznej i naukowej.

Przez te prawie 6 lat Państwa studiowania dużo się zmieniło na naszym Wydziale. W wyniku prowadzonych przez nas działań status wydziału z każdym rokiem wzrastał

2013 uprawnienie do nadawania dr n. farm., **kat A**

2014 uprawnienie do nadawania dr n. medycznych ,

2015 utworzenie studiów doktoranckich w dwóch dyscyplinach,

2016 uprawnienie do nadawania dr hab. n. medycznych

2018 uprawnienie do nadawania stopnia **dr hab. n. farmaceutycznych i kategoria naukową A**

Rozpoczynaliście studia na **Wydziale o ograniczonych uprawnieniach**, a kończycie na Wydziale, który ma **pełnię praw akademickich**. Jesteśmy Wydziałem młodym, mamy niezbyt długie doświadczenie w kształceniu na kierunku farmacja. Pierwszych studentów przyjęliśmy dopiero w 2002 roku. Mimo młodego stażu nie ustępujemy pozostałym dużo starszym Wydziałom Farmaceutycznym, a w pewnych wskaźnikach nawet niektóre przewyższamy.

Oprócz zabiegów o te wymienione formalne uprawnienia, systematycznie powiększaliśmy bazę naukową i dydaktyczną. W czasie Państwa bytności na naszym Wydziale został utworzony **Ogród Roślin Leczniczych i Kosmetycznych**. Jest on dumą naszego Wydziału, spełnia ogromną rolę edukacyjną, naukową i promocyjną. Odbywają się w nim zajęcia z botaniki farmaceutycznej, naturalnych produktów leczniczych, farmakognozji. Cieszy się też, z racji, że jest otwarty dla wszystkich, dużym zainteresowaniem pacjentów szpitala Uniwersyteckiego. Jest też dość licznie odwiedzany przez mieszkańców Bydgoszczy. Często odwiedzają go uczniowie szkół średnich, zdobywając przy okazji wiedzę o naszym Wydziale. W ogrodzie odbywają się też zajęcia studentów kierunku **zielarstwo** prowadzonego we współpracy z naszym Wydziałem przez Uniwersytet Technologiczno-Przyrodniczy.

Bardzo wszyscy cieszymy się, że w okresie Państwa studiowania udało utworzyć się **ogólnodostępną Aptekę Uniwersytecką**, która oprócz standardowych obowiązków każdej apteki ogólnodostępnej, wspiera praktycznie nauczanie studentów kierunku farmacja. Apteka Uniwersytecka została utworzona w 2015 roku, ale rok później w 2016 pojawiły się duże problemy związane z jej funkcjonowaniem. Pomoc Jego Magnificencji Rektora, jakiej doświadczyliśmy w 2016 roku zapewniła dalsze stabilne funkcjonowanie Apteki Uniwersyteckiej. Za tę pomoc w imieniu nas wszystkich chciałbym bardzo serdecznie podziękować JM Rektorowi.

Staramy się korzystać z każdej okazji aby stwarzać naszym studentom możliwości uzyskiwania dodatkowych kompetencji. Wydział realizuje projekt „**Farmaceuta – zawód z przyszłością**”. W ramach realizacji tego projektu nasi studenci odbywają staże w firmach farmaceutycznych i instytucjach usługowo-badawczych zdobywając w ten sposób dodatkową wiedzę i umiejętności.

Wydział bierze udział w realizacji **Regionalnego Programu Operacyjnego**, dzięki czemu laboratoria Wydziału wzbogacają się o dodatkową aparaturę naukową.

Pracownicy Wydziału mają też bardzo dobre wyniki w **pozyskiwaniu grantów Narodowego Centrum Nauki czy Ministerstwa Nauki i Szkolnictwa Wyższego**, wzbogacając w ten sposób infrastrukturę naukową Wydziału. W kategorii „pozyskiwanie grantów” jesteśmy jako wydział liderem wśród wydziałów CM i zajmujemy niezłe miejsce wśród wszystkich 17 Wydziałów Uniwersytetu.

Wszystkie wymienione działania służyły **podnoszeniu jakości kształcenia**. Studiowaliście Państwo na kierunku uniwersyteckim. Ideą kształcenia uniwersyteckiego jest **jedność nauki i kształcenia**, co należy rozumieć, że wysoka jakość kształcenia wynika z wysokiego poziomu badań naukowych.

Wszystkie zabiegi jakie robiliśmy w okresie Państwa studiowania, robiliśmy po to abyście Państwo uzyskali jak najlepszą wiedzę, zdobyli jak najlepsze umiejętności i abyście **weszli w kolejne etapy aktywności z przekonaniem, że studiowaliście na dobrym kierunku, na dobrym Wydziale, na dobrym Uniwersytecie.** Zapisy, jakie znajdują się w Państwa dyplomach: Wydział Farmaceutyczny, Collegium Medicum im Ludwika Rydygiera w Bydgoszczy, Uniwersytet Mikołaja Kopernika w Toruniu będą o tym zaświadczały, będą też zaświadczały, że poprzeczka wymagań była ustawiona wysoko, że musieliście systematycznie pracować, aby sprostać wymaganiom. Obecnie możecie Państwo cieszyć się, że sprostaliście wymaganiom i możecie być **dumni z dyplomu bardzo dobrego Uniwersytetu.**

Szanowni Państwo, stajecie się też **absolwentami Wydziału o dużej aktywności studenckiej.** Wielu z Was działało w strukturach **samorządu** studenckiego, w Studenckich **Kołach Naukowych**, organizacjach Studentów Farmacji, Chórze Collegium Medicum. Działając w tych organizacjach prowadziliście akcje informacyjne, szkoleniowe, promocyjne, charytatywne. Zabiegaliście o interesy studentów farmacji i farmaceutów. Współpracowaliście w tych działaniach z Polskim Towarzystwem Farmaceutycznym, z Okręgową Pomorsko-Kujawską Izbą Aptekarską. Pielęgnowaliście też polską tradycję, polskie świąteczne zwyczaje. Mając możliwość uczestniczenia w niektórych Państwa uroczystościach cieszyłem się bardzo z państwa przywiązania do polskich tradycyjnych wartości.

Drogie Absolwentki, Drodzy Absolwenci. Ukończenie studiów w znaczącej części zawdzięczacie swojej pracowitości, ale pamiętajcie, że istotny wpływ na ten sukces miały **osoby, które otoczyły Was atmosferą życzliwości, zachęcały i mobilizowały do pracy.** Tymi osobami są **Wasi Rodzice, Wasze Rodziny**, najbliżsi, nauczyciele z poprzednich etapów Waszej edukacji, **profesorowie, adiunkci, wykładowcy, asystenci naszej uczelni, promotorzy Waszych prac magisterskich, prodziekani, opiekunowie waszych praktyk**, zawsze Wam życzliwe **pracownice Dziekanatu.** Wszyscy oni starali się jak najskuteczniej pokierować Waszą edukacją i zasługują na **Waszą wdzięczność.**

Z dniem dzisiejszym kończy się ważny etap Waszego życia. Po latach powiecie, że był to etap najpiękniejszy. Tu nie tylko zdobywaliście wiedzę, i uczestniczyliście w tzw. życiu studenckim. **Tu zawiązywały się przyjaźnie, tu rodziła się miłość.** Będziecie mile wspominać okres studiów. Chciałbym też, abyście swój Wydział swoją uczelnię, swoich profesorów, swoich nauczycieli zachowali w życzliwej pamięci.

Zdobyta na studiach wiedza, to potencjał, dzięki któremu będziecie mogli **sprostać czekającym Was wyzwaniom, a te wyzwania będą wymuszały na Was konieczność pogłębiania, uzupełniania i aktualizowania wiedzy.** Pogłębiać wiedzę będziecie mogli **w ramach podyplomowych szkoleń specjalizacyjnych.** Jesteście też **przygotowani do pracy naukowej** i zapraszam Was do ubiegania się o status doktorantów we właśnie tworzonych Szkołach Doktorskich.

Chciałbym Wam życzyć abyście umieli się **dobrze odnaleźć w przyszłym życiu zawodowym, żebyście osiągnęli sukcesy, robili kariery. Absolwenci Uniwersytetu stanowią jego bogactwo.** Wasze przyszłe sukcesy to także sukcesy uczelni. Będziemy bardzo dumni z Waszych osiągnięć. Chcemy się szczyć waszymi karierami....

Życzę Wam abyście w drodze po sukcesy kierowali się poczuciem przyzwoitości, troską o dobro i zdrowie innego człowieka, troską o dobro wspólne i reprezentowali sobą najwyższe standardy etyczne. Waszą misją zawodową powinna być przede wszystkim **troska o zdrowie pacjenta, pamiętajcie zawsze o przestrzeganiu prawa i zawsze przedkładajcie dobro i zdrowie pacjenta ponad korzyści materialne.**

Szanowni Państwo, tegoroczne dyplomatorium jest wyjątkowe i to z kilku powodów:

po pierwsze odbywa się z udziałem JM Rektora naszego Uniwersytetu,
po drugie odbywa się w okresie wdrażania w Polsce, w tym w naszym Uniwersytecie wielkiej reformy nauki i szkolnictwie wyższego, wdrażania nowych zasad funkcjonowania Uczelni,
i po trzecie świętujemy i upamiętniamy doniosłe rocznice. Powiem o 3, z których dwie są radosne i jedna smutna.

Świętujemy stulecie odzyskiwania przez Polskę niepodległości – świadomie mówię w formie niedokonanej bo odzyskiwanie niepodległości było procesem kilkuletnim. Datą umowną odzyskania niepodległości jest 11. listopada 1918 – ale niepodległe stały się wtedy tylko tereny byłego tzw. Królestwa Kongresowego z Warszawą i części zachodniej Galicji z Krakowem, natomiast w Bydgoszczy oraz w Toruniu niepodzielnie rządili Niemcy i nie mieli zamiaru opuszczać tych ziem. Na bydgoskim Starym Rynku stał pomnik króla Prus Fryderyka II Wielkiego, tego za panowania którego Bydgoszcz została w wyniku I rozbioru włączona do Prus. Na dzisiejszym Placu Wolności stał pomnik Cesarza Wilhelma I – pierwszego cesarza zjednoczonej II Rzeszy Niemieckiej, zaś na Wzgórzu Wolności, które wtedy nazywało się wzgórzem Bismarcka, stała 40 metrowa wieża Bismarcka – kanclerza II Rzeszy Niemieckiej.

Poznań i Wielkopolska odzyskały niepodległość w 1919 jako wynik zwycięskiego powstania wielkopolskiego, natomiast Bydgoszcz i Toruń oraz Pomorze Gdańskie dopiero w styczniu 1920 roku.

Druga ważna rocznica przypadająca w tym roku to 80 rocznica napaści Niemiec i Rosji Sowieckiej na Polskę a zatem też 80 rocznica wybuchu II wojny w światowej i 80 rocznica dokonanej przez Niemców we wrześniu, październiku i listopadzie 1939 roku w ramach tzw. Akcji Inteligencja (Intelligenzaktion) zbrodni pomorskiej

Też w tym roku świętujemy 30 lecie transformacji ustrojowych roku 1989, Wczoraj minęła dokładnie 30 rocznica od zakończenia obrad okrągłego stołu, po których nastąpiło przyspieszenie przemian, które doprowadziły do powtórnego odzyskania utraconej w 1939 niepodległości i odrodzenia niepodległego państwa polskiego jako III Rzeczpospolita.

Z racji 100-lecia odzyskiwania niepodległości i z racji tego, że Państwo studiowaliście farmację, chciałbym Państwu powiedzieć o niektórych ojcach niepodległości w kontekście związanym z Państwa kierunkami studiów i w kontekście naszego miasta i regionu. Ojcami odzyskanej w 1918 roku niepodległości a potem twórcami Drugiej Rzeczpospolitej byli ludzie wybitni, którzy osiągnęli, lub mogli osiągnąć sukcesy nie tylko na polu walki o niepodległość ale także na polu naukowym, gospodarczym, artystycznym. Ojciec numer jeden polskiej niepodległości marszałek **Józef Piłsudski** studiował medycynę i gdyby nie zaangażował się w działalność niepodległościową byłby pewnie świetnym lekarzem lub naukowcem. Inny współtwórca polskiej niepodległości – **Ignacy Paderewski** był światowej sławy pianistą zabiegającym na całym świecie o sprawy polskie. W 1919 roku był premierem odradzającej się Rzeczypospolitej. Dokładnie sto lat temu odbywała się konferencja pokojowa zakończona traktatem wersalskim. W tej konferencji uczestniczył jako premier i minister spraw zagranicznych właśnie Ignacy Paderewski. To on razem z Romanem Dmowskim, wynegocjował przywrócenie Polsce Bydgoszczy i Torunia wraz z Pomorzem Gdańskim. To jego umiejętności dyplomatyczne sprawiły, że zachodnia granica II Rzeczypospolitej w głównych zarysach była zbliżona do tej sprzed 1772 roku. Dzięki takim zasługom Ignacy Paderewski jest wyjątkowo uhonorowany w Bydgoszczy. Jego imienia jest filharmonia bydgoska, Jego imienia jest bydgoskie lotnisko. Przed filharmonia znajduje się pomnik Ignacego Paderewskiego. Pokój wersalski przyznający Polsce Bydgoszcz, Toruń i całe Pomorze Gdańskie został zawarty 28 czerwca 1919 roku, a zatem za niecałe 3 miesiące będziemy obchodzić 100 lecie Traktatu Wersalskiego. Na przyłączenie do Polski Bydgoszcz i Toruń i Pomorze musiały czekać jeszcze ponad pół roku. W pewnym sensie odradzająca się Rzeczpospolita w celu wyegzekwowania postanowień Traktatu Wersalskiego musiała zastosować argument siły. Włączenie Bydgoszczy i Torunia do Polski nastąpiło w styczniu 1920 roku po wkroczeniu do Bydgoszczy wojsk Frontu Wielkopolskiego, którym dowodził generał Józef Dowbór –Muśnicki, a do Torunia i na całe Pomorze Gdańskie wojsk Frontu Pomorskiego pod dowództwem generała Józefa Hallera.

Bydgoszczanie nie czekali biernie na niepodległość. Oczekiwali jej i się do niej przygotowywali. W 1918 roku powstała Polska Rada Ludowa. Na jej czele stanął bydgoski lekarz **dr Jan Biziel**, patron jednego z naszych Szpitali Uniwersyteckich. W jej skład wszedł też **farmaceuta Jan Kużaj, jedyny Polak właściciel apteki**. W czerwcu 1919 w święto Bożego Ciała, powstańcy wielkopolscy stoczyli bitwę o Bydgoszcz – próbowali sforsować koło wsi Murowaniec kanał Noteci, co otworzyłoby im drogę do Bydgoszczy. Bitwą dowodziła major Bernard Śliwiński – późniejszy prezydent Bydgoszczy. To podczas tej bitwy dostał się do niewoli niemieckiej ciężko ranny powstaniec, który kilka dni później zmarł w Bydgoszczy –nie udało się ustalić tożsamości tego powstańca – w zbiorowej pamięci Bydgoszczan został zapamiętany jako nieznany powstaniec wielkopolski. Jego pogrzeb odbył się 26 czerwca 1919 roku i był wielką manifestacją patriotyczną polskich mieszkańców Bydgoszczy. Po wyzwoleniu spoczął on nie daleko stąd przy ulicy Bernardyńskiej, przy aktualnej siedzibie Wydziału Rolnictwa i Biotechnologii UTP. Znajduje się tam oprócz grobu jedyny w Polsce niepowtarzalny w formie pomnik Nieznanego Powstańca Wielkopolskiego.

Wśród ojców niepodległości formatu ogólnopolskiego jest także farmaceuta **Leopold Skulski** – Był on premierem Rzeczypospolitej w latach 1919 – 20. W tym roku minie 100 lat od powierzenia urzędu premiera Polski temu farmaceutce. Należy też odnotować że Bydgoszcz, Toruń i Pomorze Gdańskie zostały na nowo przyłączone do Polski w czasie sprawowania urzędu premiera przez farmaceutę Leopolda Skulskiego. Leopold Skulski w jednym z najtrudniejszych okresów polskiej historii – wojny polsko-bolszewickiej był ministrem spraw wewnętrznych oraz członkiem Rady Obrony Państwa, później w II Rzeczypospolitej zajmował się organizowaniem Polskiego Radia i radiofonizowaniem Polski. W 1939 roku w wyniku najazdu na Polskę Niemiec i sowieckiej Rosji, Polska na 50 lat straciła niepodległość. Celem okupantów była fizyczna **eliminacja narodu polskiego**, w tym w pierwszej kolejności ludzi najwartościowszych: **profesorów, lekarzy, farmaceutów, nauczycieli, prawników, księży, osób pełniących jakiegokolwiek i kiedykolwiek stanowisko kierownicze** Ofiarą tej akcji, padł także Leopold Skulski, został w 1940 roku **zameczony w sowieckim więzieniu**. W Warszawie przy ulicy Długiej 16 na siedzibie Polskiego Towarzystwa Farmaceutycznego znajdują się 2 tablice: jedna poświęcona

pamięci premiera i farmaceuty Leopolda Skulskiego, a druga poświęcona pamięci polskich farmaceutów zamordowanych przez Niemców i Sowieców w czasie II wojny światowej

Studiowaliście w Bydgoszczy, jesteście zatem świadomi, że Bydgoszczanie zostali wyjątkowo mocno doświadczeni przede wszystkim przez niemieckich okupantów, a począwszy od 1945 roku także przez sowieckich okupantów. W 1939 w ramach akcji Intelligenzaktion mają miejsce masowe rozstrzelania Polaków przede wszystkim wykształconych i zajmujących stanowiska kierownicze. W dniu święta niepodległości 11 listopada 1939 roku został rozstrzelany przedwojenny prezydent Bydgoszczy Leon Barciszewski. Razem z nim w tym dniu został rozstrzelany farmaceuta – właściciel apteki pod Niedźwiedziem **Ignacy Rochon**. Na ulicy Niedźwiedziej znajduje się obecnie tablica upamiętniająca tego bydgoskiego farmaceutę.

Represje na niespotykaną skalę spowodowały opór bydgoszczan – ich aktywne włączenie w działania polskiego państwa podziemnego. Wśród aktywistek Inspektoratu Bydgoskiego Armii Krajowej czołową rolę odegrała bydgoska **farmaceutka**, przedwojenna absolwentka kierunku farmacja Uniwersytetu Stefana Batorego w Wilnie, **mgr Maria Biały**. Była szefową referatu **Wojskowej Służby Kobiet Inspektoratu bydgoskiego AK**, a równocześnie pracowała w niemieckiej całodobowej aptece, co umożliwiało jej dostarczanie leków AKowcom oraz tworzenie i przechowywanie dokumentów. Jej młodszy brat, ppor. Leszek Biały, przed wojną student Politechniki Lwowskiej, był szefem łączności Okręgu Pomorskiego Armii Krajowej. Po opuszczeniu Bydgoszczy przez Niemców ppor. Leszek Biały został aresztowany i 3 marca 1945 roku zamordowany przez funkcjonariuszy Urzędu Bezpieczeństwa, niedaleko stąd na ulicy Markwarta.

Szanowni Państwo, niektórzy z Państwa są mieszkańcami Bydgoszczy, inni zamieszkują na terenie województwa kujawsko-pomorskiego, jest wiele osób spoza województwa kujawsko-pomorskiego. Cieszę się bardzo, że studiowaliście w Bydgoszczy i to na naszym Wydziale. Historia tak sprawiła, że nasze miasto i region nie cieszy się takim prestiżem jak Kraków, Warszawa, czy Gdańsk. Tym nie mniej, powinniście być dumni, że studiowaliście w regionie kujawsko-pomorskim. Na tej ziemi w pobliskim Toruniu urodził się **Mikołaj Kopernik** – patron naszego Uniwersytetu. Dokonał on odkrycia, które całkowicie zmieniło myślenie o wszechświecie, dokonał tzw. przewrotu kopernikańskiego, od którego zaczął się rozwój nowożytnej nauki.

Niedaleko stąd w miejscowości Dusocin koło Grudziądza urodził się patron naszego Collegium Medicum, **Ludwik Rydygier** - wybitny chirurg, profesor Uniwersytetu Jagiellońskiego, a później Uniwersytetu we Lwowie. Swoimi pionierskimi operacjami wniósł wielki wkład w rozwój chirurgii.

Z tego regionu, z okolic Żnina, pochodzili wybitni profesorowie epoki oświecenia, pracujący naukowo na Uniwersytecie w Wilnie: matematyk **Jan Śniadecki** i chemik **Jędrzej Śniadecki**

Z pobliskiej Kcyni pochodził wybitny krystalograf **Jan Czochrański** – jego metoda hodowli kryształów zwana „**metodą Czochrańskiego**” umożliwiła szybki rozwój elektroniki opartej o tranzystory i obwody scalone.

Na terenie obecnego województwa kujawsko-pomorskiego urodziło się trzech laureatów nagrody Nobla: we Włocławku **Tadeusz Reichstein** szwajcarski noblista w dziedzinie medycyny, w Strzelnie **Albert Michelson** pierwszy amerykański laureat nagrody Nobla z fizyki, w Wąbrzeźnie **Walter Nernst** niemiecki noblista z fizyki.

W Bydgoszczy urodził się i przez długie lata mieszkał wybitny matematyk kryptolog **Marian Rejewski**. Po ukończeniu studiów na Uniwersytecie Adama Mickiewicza pracował w Biurze Szyfrów Sztabu Głównego Wojska Polskiego. Wraz ze współpracownikami złamał szyfr najważniejszej niemieckiej maszyny szyfrującej *Enigma*, dzięki czemu sztaby wojsk koalicji antyniemieckiej pozyskiwały informacje o planach działań Niemców. Szacuje się, że dzięki złamaniu szyfru Enigmy II wojna światowa trwała o 3 lata krócej i zostało oszczędzone 30 milionów istnień ludzkich

Z naszym województwem przez fakt czasowego zamieszkania byli związani wybitni dowódcy czasów odzyskiwania niepodległości i II wojny światowej. W Parchaniu koło Inowrocławia zamieszkiwał **generał Władysław Sikorski** – wybitny dowódca wojny polsko-bolszewickiej, wielokrotny premier II RP, w czasie II wojny światowej premier Rządu Emigracyjnego i Wódz Naczelny.

Z kolei w Sielcu koło Żnina posiadał majątek-i czasowo mieszkał **admiral Józef Unrug** - inicjator budowy Portu w Gdyni, twórca i dowódca Marynarki Wojennej II RP, dowódca obrony polskiego wybrzeża w 1939 roku

W Gorzuchowie koło Chełmna posiadał majątek i mieszkał **wymieniony już wielki dowódca generał Józef Haller** – twórca i dowódca II Brygady Legionów, później dowódca legendarnej dobrze wyszkolonej i nowoczesnie uzbrojonej Błękitnej Armii, która dokładnie 100 lat temu w kwietniu 1919 przybyła z Francji do Polski i czynnie włączyła się w akcję militarnej odbudowy Polski. W styczniu 1920 roku w imieniu Rzeczypospolitej gen. Józef Haller przyłączył do Polski Toruń i Pomorze, w lutym 1920 r. dokonał zaślubin Polski z morzem.- Generał Haller to także wybitny dowódca wojny polsko-bolszewickiej – to on był organizatorem 100 tys. Armii Ochotniczej i On dowodził Frontem Północnym – frontem który w sierpniu 1920 r. obronił Warszawę, W naszym kujawsko –pomorskim regionie w tym w Bydgoszczy generał Haller cieszył się i cieszy wyjątkowym szacunkiem. Wielokrotnie przebywał w Bydgoszczy. Przebywał też w budynku przy ulicy Jagiellońskiej gdzie

teraz ma swą siedzibę nasz Dziekanat. W Bydgoszczy pozostała po Błękitnej Armii trwała pamiątka – Zgromadzenie Misjonarzy Ducha Świętego. Ci misjonarze byli kapelanami Błękitnej Armii. Po przybyciu z Błękitną Armia do Polski osiedlili się w Bydgoszczy tworząc polską prowincję z siedzibą prowincjałą w Bydgoszczy. Toruń nadał generałowi Hallerowi honorowe obywatelstwo i wystawił na placu św. Katarzyny okazały najwyższy w Toruniu pomnik-

Z naszym regionem był związany przez fakt studiowania i prawie 30 –letniej pracy we Włocławku, a później częstych wizyt duszpasterskich, a także czasowego internowania przez władze komunistyczne, prymas Tysiąclecia **kardynał Stefan Wyszyński**. Także następcy prymasa Tysiąclecia m.in przez fakt urodzenia na Kujawach związani z naszym regionem.

W latach 1947-51 studentem naszego uniwersytetu był **Zbigniew Herbert** – wybitny poeta II połowy XX wieku, który poezją walczył o niepodległość. Sadzę, że wszyscy znamy „Prześlanie Pana Cogito” – „ Idź wyprostowany wśród tych co na kolanach”

Z naszego regionu, z Ciechocinka pochodziła **Anna Jachnina**. W okresie II wojny światowej przebywając w Warszawie tworzyła piosenki pozwalające przetrwać koszmar niemieckiej okupacji. Jest ona autorką najśłynniejszej tzw. zakazanej piosenki „Siekiera, motyka, szklanka, bimber”. Po cudzie przeżycia niemieckich obozów koncentracyjnych Oświęcimia i Ravensbrück zamieszkała po zakończeniu II wojny światowej w Bydgoszczy.

Na zakończenie refleksji historyczno-regionalnych chciałbym jeszcze odbiec daleko w przeszłość, w początki 14 wieku. To wtedy stąd z Kujaw, niskiego wzrostu **książę kujawski Władysław** rozpoczął wielki marsz, który zakończył się zjednoczeniem rozbitego na dzielnice państwa i odtworzeniem Królestwa Polskiego. Jego syn **król Kazimierz Wielki**, urodzony niedaleko stąd w miasteczku Kowal, znacząco rozwinął, powiększył i umocnił Państwo Polskie. M.in. utworzył w Krakowie pierwszy na ziemiach polskich Uniwersytet. Za jego panowania został wybudowany zamek bydgoski, a Bydgoszcz uzyskała z jego nadania prawa miejskie.

Ziemia kujawsko-pomorska wydała wielu wybitnych ludzi, **z tym największym Mikołajem Kopernikiem**. Problemem jest to, że wywodzący się stąd wybitni ludzie swoich wielkich osiągnięć **dokonali poza naszym regionem**-. Jest wielkim wyzwaniem dla nas wszystkich, aby ten trend zmienić. Życzyłbym sobie abyście Państwo tak pokierowali swoimi talentami, wiedzą i umiejętnościami, aby służyły one w **pierwszej kolejności miastu i regionowi**, w którym studiowaliście, a jest to region dużych możliwości.

Z okazji ukończenia przez państwo studiów w roku ważnych rocznic chciałbym jeszcze raz życzyć Państwu, aby zdobyta na studiach wiedza była dobrą przepustką do dalszej waszej aktywności zawodowej, żebyście pozytywnie zachowali w swej pamięci okres waszych studiów i żebyście byli dumni, że mogliście studiować w piękniejszej z roku na rok Bydgoszczy szczycącej się tym, że stała się miastem z nadania króla Kazimierza Wielkiego, a przede wszystkim żebyście byli dumni, że studiowaliście w bardzo dobrym uniwersytecie, którego patronami są wielcy polscy uczeni najwyższego światowego formatu **Mikołaj Kopernik i Ludwik Rydygier**, a którego doktorem honoris causa jest obok innych **święty Jan Paweł II**.